

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Landbrugsstotte-Geodata@lbst.dk

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V
T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk
CVR DK 25 52 95 29

Høringssvar om vejledning om tilskud til pleje af græs- og naturarealer

Landbrugsstyrelsen har den 6. januar 2023 sendt udkast til opdateret vejledning om tilskud til pleje af græs- og naturarealer i høring (j.nr. 23-23261-000001). Hermed fremsendes høringssvar fra Landbrug & Fødevarer. Der henvises i øvrigt til Landbrug & Fødevarers høringssvar til udkast til bekendtgørelse, der blev fremsendt den 12. januar 2023.

Om overblik over regler for eksisterende og kommende tilsagn

Nye femårige tilsagn om plejegræs for 2023 bliver fremadrettet under en ny bekendtgørelse, der skal træde i kraft 1. juli 2023. Landbrug & Fødevarer havde gerne set, at disse regler kom i høring allerede nu, så de kunne læses i sammenhæng med de nye regler for grundbetaling, konditionalitet, ny bio-ordning for biodiversitet osv. samt med justeringen af reglerne for de eksisterende tilsagn.

Det er positivt, at der med ændringer af bekendtgørelsen, der regulerer alle eksisterende tilsagn, er kommet mere fleksibilitet for de eksisterende tilsagn, da det dermed er lettere for tilsagnshaver at lave en værdifuld naturpleje, der gavner naturen og biodiversiteten og samtidig lever op til kravene i ordningen.

Det er dog beklageligt, at de ansøgere, der søgte om tilsagn i 2022 ikke havde den nødvendige opdaterede viden om ordningen på ansøgningstidspunktet, så de kunne træffe et fuldt informeret valg, om de ville søge tilskud med eller uden grundbetaling (ift. den lempede kontrol på arealer med tilsagn 67 afgræsning).

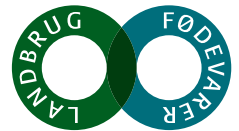
GLM-landskabelementer (afsnit 3.1.3)

Det fremgår af høringen til konditionalitetsbekendtgørelsen og konditionalitetsvejledningen, at der fremadrettet vil være en ny skelnen mellem GLM-søer og § 3 søer under 2000 m². Dette bør også fremgå tydeligt at vejledningen til plejegræsordningen, herunder også hvilken betydning det har for, hvilke arealer der er tilskudsberettigede til plejegræsordningen.

Sammenhæng med konditionalitet (afsnit 6.2)

Det er vigtigt, at det beskrives i vejledningsteksten, hvordan sammenhængen er til de krydsoverensstemmelseskrav, der har været gældende indtil udgangen af 2022. Som Landbrug & Fødevarer har forstået det, vil krydsoverensstemmelseskravene være gældende for tilsagn, der finansieres af landdistriktsprogrammet 2014-22, og de vil blive kontrolleret supplerende, hvis Landbrugsstyrelsen i forbindelse med en konditionalitetskontrol finder overtrædelser af et konditionalitetskrav, jf. artikel 12 i forordning 2022/1172.

Landbrug & Fødevarer mener det er helt urimeligt, at der skal gennemføres denne dobbeltkontrol for landmænd, der har tilsagn under arealbaserede ordninger i det gamle landdistriktsprogram. Det

bør være tilstrækkeligt at kontrollere for konditionalitet. Vi har sammen med vores fælles Europæiske landbrugsorganisation COPA-COGECA opponeret mod dette, da gennemførelsesbestemmelserne blev udarbejdet. Men da det nu står i det gældende EU-regelsæt, er det også vigtigt, at ansøgerne bliver informeret om det.

GLM 8 (afsnit 6.2.1)

Det er problematisk, at det nye GLM8-krav under konditionaliteten om 4 % ikke-produktive arealer kommer til at omfatte nogle arealer med tilsagn til pleje af græs- og naturarealer. Dette tvinger nogle tilsagnshavere til at anvende arealer beliggende i deres plejegræstilsagn til opfyldelse af 4 pct. kravet, hvor de ellers ville have haft mulighed for at lave en mere værdifuld indsats for biodiversiteten end 4 pct. kravet giver mulighed for.

Kravet omtales i vejledningen på side 29-30 i afsnit 6.2.1. GLM8, hvoraf det fremgår, at op til 20 pct. af tilsagnsarealet må anvendes til opfyldelse af 4 pct. kravet. Det kan være markkrat, GLM-fortidsminder og GLM-søer samt ved frahegning af delområder som småbiotoper.

Løsningen i forhold til plejegræstilsagn er ikke optimal, da frahegning af delområder som småbiotoper for at forhindre afgræsning vil medføre ekstra omkostninger og ikke giver faglig mening. Dette vil fortsat give udfordringer for de landmænd, der kun råder over omdriftsarealer, som anvendes til afgræsning. Der bør derfor kigges på, om der kan findes bedre løsninger, herunder evt. justeringer af CAP-planen. I den forbindelse vil Landbrug & Fødevarer blandt andet foreslå, at de såkaldte "græs-undtagelser", som også anvendes under GLM 7 (jf. § 11, pkt. 1 og 2 i udkast til bekendtgørelse om konditionalitet), også finder anvendelse for 4 pct. kravet.

Opdatering af henvisning til tidl. artikel 32 (fremadrettet artikel 4) (afsnit 6.1)

Landbrug & Fødevarer bakker op om opdatering af artikel 32 til ny artikel 4, der indebærer, at arealer, der ikke lever op til almindelige støttebetingelserne for grundbetaling, alligevel kan opnå det i en række tilfælde.

Det er positivt, at den nye artikel 4 i EU-forordningen 2021/2115 ikke længere indeholder referenceåret 2008, men alene siger, at arealet skal have været berettiget til grundbetaling i minimum ét år i perioden fra 2015 og frem til året før ansøgningsåret for at være under undtagelsen. Teksten i afsnit 6.1 kan dog godt præciseres. Ordvalget "areal skal have dannet grundlag for mindst én støtteudbetaling" er upræcist.

Det er – jf. vores kommentarer til grundbetalingsreglerne og bekendtgørelsen om plejegræsordningen - ikke klart, hvad bestemmelsen betyder for arealer, der allerede i 2022 eller tidligere har modtaget grundbetaling under de tilsvarende undtagelsesbestemmelser i artikel 32 i forordning 1307/2013.

Landbrug & Fødevarer er generelt af den opfattelse, at arealer der har været berettiget til grundbetaling via undtagelsesbestemmelserne i artikel 32, også anses omfattet af beskrivelsen i afsnit 6.14.1.1 i grundbetalingsvejledningen, men for at der ikke skal opstå tvivl om dette, foreslår Landbrug & Fødevarer, at dette tydeliggøres, både i bekendtgørelses- og vejledningstekst for grundbetaling og også for pleje af græs og naturarealer (plejegræsvejledningens afsnit 6.1. om grundbetaling til projektarealer)

Ny procedure ang. suspension af tilskud (afsnit 11.6)

Det fremgår af §34, stk. 2 i udkast til bekendtgørelsen, at "hvis tilsagnshaver ikke afhjælper situationen med den manglende opfyldelse af betingelsen inden for den næste frist, sender

Landbrugsstyrelsen et nyt brev til tilsagnshaver om afhjælpning af situationen med en frist hertil på 7 dage”.

Landbrug & Fødevarer mener, at man skal opretholde denne bestemmelse, så ansøgerne får en mulighed for at rette op på evt. manglende opfyldelse af støttebetingelser efter fristen ligesom det også fremgår af plejegræsvejledningens afsnit 11.6.

Behov for yderligere justeringer

Til trods for, at der er lavet ændringer, der har positiv effekt i forhold til plejen af naturarealer, ændrer det ikke ved, at der fortsat er behov for en gennemgribende ændring af plejegræsordningen, så der i langt højere grad skabes et incitament for en naturpleje, der understøtter en højere biodiversitet. Man bør ændre på kontroltidspunktet af arealer, så det tilgodeser arealer med lang græsningssæson, helårsgræsning og vintergræsning. Naturen er dynamisk og det er ikke naturligt at dele den skarpt op mellem ”skov” og ”lysåben natur”. Derfor er det fortsat vigtigt, at man reviderer ordningen, så det bliver muligt at skabe sammenhæng mellem skov og lysåben natur og mulighed for at lave store sammenhængende arealer til afgræsning.

Nedenstående er mere tekstnære kommentarer til vejledningen.

Det bemærkes indledningsvist kapitelhenvisninger flere steder ikke er korrekt. Afsnit om grundbetaling til projektarealer er fx kapitel 6 og ikke 7 som det står i indholdsfortegnelsen.

Afsnit	Emne	Indhold
1.2	Hovedkriterier	<p><i>”Hovedkriterierne i ordningen er, at arealerne hver sommer plejes med afgræsning eller slæt.”</i></p> <p>Det er en udfordring, at ordningen kun har fokus på sommergræsning, da ordningens formål er at <i>”...beskytte og forbedre biotopforholdene og biodiversiteten...”</i></p> <p>Forskning viser at en forlænget græsningsperiode eller helårsgræsning med lavt græsningstryk har gavnlig effekt for biodiversiteten.</p>
3.1.1	Krav til indtegning af arealer, hvor der ikke er plantedække?	Skal teksten forstås sådan, at der kræves indtegning af arealer, hvor der ikke er plantedække? Både for arealer, der modtager grundbetaling, og dem der ikke gør?
3.1.2 og 3.2	Periode for forpligtelse til slæt	21. juni – 15. september er en kritisk periode at slå vegetationen, da det er midt i blomstringssæsonen for mange blomster. Man bør derfor også kunne opfylde forpligtelsen på andre tidspunkter, såfremt det giver mening på den enkelte bedrift og for biodiversiteten.
3.3	Forpligtelse til afgræsning	Landbrugsstyrelsen bør justere datoerne
11.7	Håndtering af mistanke om svig	<p>Overskriften omtaler ”svindel” men i øvrig tekst anvendes udelukkende ordet svig. Der bør anvendes en konsekvent terminologi.</p> <p>Definitionen er upræcis. Der står ”svig defineres i denne sammenhæng som en forsætlig handling, der påvirker retten til støtte eller omfanget af støtte”. Det giver ikke mening. Alle forsætlige handlinger er vel ikke svig i sig selv!</p>

		<p>Det omtales også at "grov forsømmelse af tilsyn med opgaver, som støttemodtager får løst af tredjepart, kan blive behandlet som en forsætlig forsømmelse." Hvad er det for en "tilsynsforpligtelse", der indføres hermed, og ændrer denne på den hidtidige ansvarsfordeling mellem en støttemodtager og dennes konsulent?</p> <p>Der bør skelnes mellem håndtering af svig og håndtering af uregelmæssigheder.</p>
11.11	Klagemuligheder	<p>Der savnes et direkte link til Miljø- og Fødevarerklagenævnets nye klageportal, der som noget nyt skal anvendes til klager. Det fremgår af vejledningen, at klager som udgangspunkt ikke har opsættende virkning. Det bør fremgå, hvordan klager kan få opsættende virkning.</p>
Bilag 1	Vejledende oversigt over vægtningskategorier for sanktioner	<p>Tekst om vandhuller og grøfter m.m. indeholder reference til 10% fleksibilitet – skal det ikke være 20%?</p>
Bilag 2	Sanktionering ved overskridelse af 20% fleksibilitet	<p>Skal der ikke stå 20 % og ikke 10% i sanktionstabellens højre kolonne?</p> <p>Hvis der er overskridelse af fleksibiliteten med 21% - fx fordi kratelementer eller lignende ender med at fylde 21% og ikke 20% af arealet, vil der så regnes en overtrædelse af hele arealet eller kun den 1%, der udgør overtrædelsen?</p>

Med venlig hilsen

Mette Trudsø Kruse
 Chefkonsulent
 EU & Frø
 M +45 3058 2153
 E mtk@lf.dk